

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: avattiin kokous, hyväksyttiin työjärjestys ja valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Olga Gilbert ja Arto Mieskolainen.

2. Hyvinvointiohjelman väliraportointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen ohjelmatyö on koottu kokonaisuudeksi, joka sisältää lasten ja nuorten ja ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat sekä monikulttuurisuussuunnitelman, joka on samalla lakisääteinen kotouttamisohjelma. Osallistuminen hyvinvointiohjelman arviointiin on yksi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan tehtävistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan erityisasiantuntija Ada Pentinmikko ja Terveyden edistämishankkeen projektiasiantuntija Marianna Suonpää esittelivät Vantaan hyvinvointiohjelman (2018–2022) väliarvion, joka on tehty kaupungissa vuoden 2020 keväällä. Arvioitavana oli vuoden 2019 tilanne.

Pentinmikon mukaan hyvinvointiohjelma on iso kokonaisuus, ja sen arvioiminen oli suuri ponnistus ja kansallisesti merkittävä teko. Haastetta toi samanaikainen kaupunkiorganisaation uudistuminen, jossa hyvinvoinnin ja terveyden johtaminen sijoitettiin uuteen strategijahtoryhmään eri henkilöiden vastuulle. Käytännössä arviointi toteutettiin siten, että palvelualueet saivat täytettäväksi raportointipohjan, johon raportoitin teot ja päämäärien toteutuminen kolmiportaisella liikennevaloasteikolla: vihreä – kokonaan, keltainen – osittain, punainen – ei tehty vielä mitään. Monikulttuurisuussuunnitelman toteutumaa ei arvioitu, koska strategiateemojen välille on jäänyt epäselvyys siitä, kuka vastaa raportoinnista. Vastuu monikulttuurisuussuunnitelman valmistelusta oli asukaspalveluissa monikulttuurisuusasiain yksiköllä.

Raportojien mukaan hyvinvointiohjelman jalkauttamisessa on vielä tekemistä kaupunkitasoisesti. Siksi väliarvio viedään mahdollisimman laajasti tiedoksi toimialoille ja vaikuttamistoimielimille. Se pitää myös saada näkymään paremmin tulokorteilla. Raportoitijat nostivat esille joitakin neuvottelukunnan näkökulmasta kiinnostavia tekoja, joissa on huomioitu vieraskielistä väestöä, kuten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvän Sporttia kaikille - ja Sporttikaveri-toiminnan, maahanmuuttajapalveluiden (map) tupakointiin ja alkoholiin liittyvän ohjauksen ja myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan sisältyvän mapin yhteistyön järjestöjen kanssa. Myös ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmasta löytyy tekoja mm. ikääntyvien somalimpiesten päihteiden käyttöön liittyen (map).

Vuoden 2020 arviointikysely on jalkautettu alkuvuodesta. Pentinmikko ja Suonpää ovat ottaneet myös monikulttuurisuussuunnitelman väliarvion vastuulleen ja kertoivat tulevansa mielellään raportoimaan kokonaisuudesta neuvottelukunnalle. He kertoivat, että vaikuttamistoimielimet on tarkoitus ottaa mukaan seuraavan ohjelman valmisteluun, joka käynnistyy myöhemmin tänä vuonna. Toiveena on, että hyvinvointijohtamisen rakenteita ja prosesseja saadaan selkiytettyä uudelle ohjelmakaudelle.

Keskustelu: todettiin, että neuvottelukunta kiinnostaa monikulttuurisuussuunnitelman toteutumisen raportointi. Pohdittiin myös lakisääteisen kotouttamisohjelman mahdollisia toteutustapoja tulevalla kaudella – miten ja minkä ohjelman yhteydessä vaiko itsenäisenä? Hannele Lautiola sanoi, että ohjelma tehdään poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja sisältöön voi tulla aineksia niin kotouttamislain uudistuksesta, sisäisen kansainvälisyyden strategiateemasta, työllisyyden kuntakokeilusta kuin Eurocities Charteristakin. Todettiin, että työskentelyn helpottamiseksi olisi tärkeää selvittää kaupunkitasoisesti hyvinvointijohtamisen sekä raportoinnin vastuut.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

3. Neuvova Vantaa -projekti

Vantaalla on käynnistynyt TEM erityisavustuksella Neuvova Vantaa -projekti, joka on maahanmuuttajien neuvonnan monitoimijainen kehittämisprojekti ja osa valtakunnallista kehittämisverkostoa. Hankeaika on 1.10.2020-31.8.2021, mutta lisäkautta voi hakea kolmeksi vuodeksi. Projektin toiminnoilla tuetaan yhteneväisen maahanmuuttajien neuvonnan saatavuutta sekä ohjauksen sujuvuutta muun muassa koulutus- ja

työllisyyspalveluihin. Erityishuomio on julkisten ja kolmannen sektorin palveluiden yhteistyössä. Asiantuntija Pirkko Matkaselkä ja viestintäkoordinaattori Kaisa Sunimento esittelivät projektin.

Neuvova Vantaa tarjoaa back office -tukipalveluita järjestöille ja kunnan toimijoille, kokoaa verkostot yhteen ja järjestää niille koulutuksia ja kehittää eri kieliryhmille suunnattua viestintää. Hankkeeseen ei voi lähettää asiakkaita, vaan työntekijät suunnittelevat tukea maahanmuuttajille ja työntekijöille. Tuki on tarpeen, sillä erona moniin muihin kaupunkeihin Vantaalla ei ole yhtä fyysistä matalan kynnyksen palvelupistettä maahanmuuttajien neuvonnalle, vaan neuvonta on hajallaan ja toimijoita on lukuisia, kuten järjestöjä. Maahanmuuttajien järjestöillä on paljon osaamista ja tietoa asiakkaiden tarpeista. Tarve koordinointiin on noussut kentältä, ja keskeistä onkin palvelukartan kokoaminen. Verkostomallilla on myös vahvuuksia kuten maantieteellinen, sisällöllinen ja kielellinen kattavuus.

Lähitulevaisuudessa neuvonnan kentälle on tulossa monitoimijaisia matalan kynnyksen palvelupisteitä, kun työllisyyden kuntakokeilu edistyy ja soteuudistuksen myötä perustetaan perhekeskuksia. Työperäinen maahanmuutto ja kansainväliset opiskelijat ovat Vantaalla uudempiä kohderyhmiä, joiden palveluihin pitää kiinnittää enemmän huomiota. Tällä hetkellä koronapandemia lisää monikielisen viestinnän tarvetta.

Viestinnän haasteiksi on huomattu tiedon löytäminen sekä se, että tieto ei tavoita tai sitä ei ymmärretä. Tarvitaan sekä viestintästrategia että käytännön konkreettisina toimina selkosuomea, visuaalista tietoa ja enemmän tietoa omalla äidinkielellä tai muulla ymmärretyllä kielellä. Hankkeen aikana viestintäkanavia kehitetään yhteiskehittämisen avulla ja myös printtimateriaalia tuotetaan.

Keskustelussa nousivat esille mm. yhteiskehittämisen tärkeys, kaupungin käyttämät kielet ja viestintäkanavat, kuntavaaleista tiedottaminen sekä kaupungin sisäinen yhteistyö viestinnässä. Puhuttiin myös olemassa olevien palveluiden ja alustojen kuten pääkaupunkiseudun palvelukartan, Tienoo.fi -palvelun, InfoFinlandin ja kotouttaminen.fi -portaalin hyödyntämisestä.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

4. Vaikuttamistoimielinten raportointi kaupunginhallituksen iltakoulussa

Vaikuttamistoimielimet raportoivat toiminnastaan kaupunginhallituksen iltakoulussa joka toinen vuosi. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan jäsen Arto Mieskolainen ja neuvottelukunnan sihteeri Anu Anttila olivat raportoimassa neuvottelukunnasta 8.2. ja toivat sieltä terveiset.

He totesivat, että vaikuttamistoimielimille varattu aika iltakoulussa oli lyhyt, alle 15 minuuttia per toimielin, joten raportti, joka sisälsi neuvottelukunnan toimeksiannon, kokoonpanon, pidetyt kokoukset ja toiminnan sekä kehittämistoiveet, esitettiin hyvin tiiviissä muodossa. Kaikilla vaikuttamistoimielimillä, joita mukana olivat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto sekä svenska kommittén, oli myös yhteisiä kehittämistoiveita, jotka ne veivät tiedoksi kaupunginhallitukselle. Yhteisenä tavoitteena on toiminnan vaikuttavuuden lisääminen, aloitteiden ja kannanottojen prosessin selkeyttäminen, viestinnän ja kohderyhmien edustuksellisuuden parantaminen sekä parempi mukaan pääsy strategiatyöhön. Valitettavasti keskustelua ei kiireaikataulun vuoksi ehditty käydä, vaan asiat jätettiin ns. hautumaan.

Keskustelussa nousi esille mm., että puolueisiin pitää viedä aktiivisesti viestiä neuvottelukunnan kokouksista, sen roolia tulee kirkastaa ja toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä lisätä.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

5. Kannanotto aikuisten perusopetuksen laajentamisesta

Aikuisten perusopetuksen laajentamisesta alettiin keskustella neuvottelukunnassa jo yli vuosi sitten. Aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksen päällikkö Auli Soinio on tehnyt asiasta laajan selvitystyön ja laatinut pohjan

kannanotoksi. Neuvottelukunta keskusteli kannanotosta, hyväksyi sen ja päätti kannanoton viemisestä tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle. Siitä päätettiin myös tehdä tiedote kaupungin verkkosivulle.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

6. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintakertomus 2019–2020

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan sihteeri esitteli lyhyesti toimintakertomuksen. Sovittiin, että neuvottelukunnan jäsenet tutustuvat siihen tarkemmin itsenäisesti, ja se hyväksytään seuraavassa kokouksessa.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

7. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasääntö

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminta on perustunut kaupunginhallituksen nimeämispäätökseen. Vuoden 2020 alussa voimaan astui voimaan uusi hallintosääntö (2 luku 2 §), joka edellyttää toimintasäännön laatimista monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalle. Toimintasäännössä kuvataan mm. toimielimen tarkoitus, kokoonpano ja tehtävät. Sihteeri alusti asiasta.

Neuvottelukunta keskusteli ja päätti siirtää asian seuraavaan kokoukseen, jossa sitä käsitellään laajemmin. Tarkoitus on pohtia yhdessä neuvottelukuntatyöskentelyn perusteita ja toimintatapoja vaikuttavuuden, osallisuuden, edustavuuden ja tavoitettavuuden näkökulmasta ja laatia toimintasäännöstä luonnos, joka viedään ehdotuksena kaupunginhallitukselle.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

8. Työskentelytavoista sopiminen

Joulukuun kokouksessa tehtiin ehdotuksia neuvottelukunnan toiminnan kehittämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi (esim. politiikkasuositusten laatiminen) ja ehdotettiin teemoja vuodelle 2021. Neuvottelukunta keskusteli ja totesi, että asian käsittely vaatii paljon aikaa ja sopii siksi temaattisesti seuraavaan kokoukseen. Arto Mieskolainen lupasi fasilitoida työskentelyyn.

Päätös: päätettiin käsitellä teemoja ja työskentelytapoja seuraavassa kokouksessa ja merkittiin tiedoksi.

9. Tiedoksi merkittävät asiat

Vuonna 2021 on kulunut 20 vuotta monikulttuurisuusasian neuvottelukunnan asettamisesta (kh 8.1.2001 § 50). Neuvottelukunta esitti toiveen juhlistaa merkkipaalua eri tavoin. Ehdotettiin mm. ulostuloa rasismien vastaisella viikolla sekä kesäkuussa pidettävää juhlatilaisuutta. Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa suunnitellaan tarkemmin, minkälaisiin toimiin ryhdytään. Ehdotuksia ulostulojen teemoiksi: terveisiä tulevalle valtuustolle, monikulttuurisuus vahvuutena, Vantaa tiennäyttäjänä.

10. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.14. Seuraava tapaaminen pidetään 24.3. klo 17.